

ЗМІНА ВИВЧАЄМОЇ У ШКОЛІ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЧЕРЕЗ ЗМІНУ ПОКОЛІНЬ

Москалюк Інна Вікторівна

Сақун Микола Миколайович

Кандидати технічних наук, доценти
Одеський Державний аграрний університет

Коростельов Андрій Олександрович

Студент 2 курсу «Ветеринарна гігієна, санітарія та експертиза» (5.10)

Одеський Державний аграрний університет

Хамід Кіра Олександрівна

Кандидат сільськогосподарських наук

член Арабської спілки бджолярів

офіційний представник компанії Tilab

Саудівська Аравія

м. Одеса, Україна

Вступ. Світова література грає важливу роль у системі шкільного навчання кожної розвиненої країни. Вона сприяє формуванню особистісних поглядів на світ, розвитку творчих здібностей, системи цінностей, моралі та певною мірою критичного мислення.

Світова література дозволяє наситити учня джерелом знань іноземних поетів, письменників, театральних постановників тощо. Одним із факторів впливу літератури є ознайомлення зі власним взором автора, особливості життя тієї епоси, коли було видано рукопис. Також, зачіпаючи іноземну літературу, ми пізнаємо чужу культуру, переймаючи якісь її аспекти собі, вибудовуючи свою особистість, емпатію, розуміння різниці між різними націями.

Мета досліджень. Мета даної роботи зосереджена на оцінці нинішніх авторів та творів, які видають учням середніх та старших класів. Пошуку напрямів до юного покоління, щоб спростити їхній вибір майбутньої професії через літературу.

Матеріали та методи досліджень. Розбір шкільних програм з викладання зарубіжної літератури та самих творів. Аналіз активності усіляких інтернет-ресурсів, присвячених літературним творам.

Результати та обговорення. Варто розуміти, що зі зростанням поколінь та розвитком технологій про передачу інформації, книги, вірші та інші письмові методи вираження думок автора змінюються з часом. Читання – це діалог автора, чия роль полягає у просвіті читача своєю історією, поглядами на відносини між людьми та особистою картиною світу. Читач виступає у ролі детектива, що пізнає і складає портрет автора завдяки пропозиціям, що складаються в текст.

Сучасна освіта змушує вчителів входити в певні встановлені рамки, які змушують за малий час працювати з об'ємними творами, які не становлять інтересу сучасній дитині. Сутність вибору рукописів даного дослідження розглядалася з урахуванням переліку літератури, популярної серед шкіл [1].

Таблиця 1

Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
	Українська мова	4	4	4	3	3
	Українська література	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

Як впливає з таблиці 1, у середньому загальний час, що приділяється зарубіжній літературі близько 7,5 годин за чотири тижні, чого категорично не вистачає навіть для часткового ознайомлення з роботами, наприклад Данте Аліг'єрі, У. Шекспіра, І. В. Гете. Учень не зуміє перейнятися роботами класиком, зазубрюючи текст фрагментами або вислухає переказ, тим самим втративши основний зміст заняття - перейнятися автором, винісши з його твору якийсь сенс особисто для себе. Нинішнє покоління не орієнтоване на занурення

в роман, поему, повість відомих класиків, закинувши та забувши про їхні праці через тиждень-другий.

У перші роки знайомства з іноземними рукописами, перед освітньою програмою стоять завдання [2]. Це сформувати в учнів стійкий інтерес до літератури, прилучити їх до читання; сприяти формуванню; сформувати в учнів основні вміння аналізу та інтерпретації художнього твору; сформувати вміння характеризувати літературних персонажів, виявляти засоби виразності; дати основні уявлення про оригінал і художній переклад, сформувати елементарні вміння та навички порівняння художніх творів в оригіналах і перекладах (за умови володіння учнями іноземними мовами); розвивати вміння та навички зв'язного мовлення (усного й писемного) під час підготовки різних видів робіт (висловлення власної думки щодо прочитаного, характеристика образу, складання плану твору, написання твору на літературну тему тощо).

На викладачах лежить роль провідника у світ літератури, щоби виробити загадки майбутньої любові до читання. Все починається розуміння міфів різних країн і коротких байок [2]. Характерний повчальний зміст має виховати і закласти каркас внутрішнього світу дитини. Подібний підхід пов'язаний із провалом, ігноруючи дитячу гіперактивність та недбалість, водночас може початися зворотний ефект. Поселяться насіння відторгнення, що посилиться протягом часу.

Проблема криється в способі, яким учневі доведеться читати історію, щоб поринути в неї з головою, виловити сенс і перейнятися симпатією. Величезна різниця між адаптацією та книгою лежить у монотонності символів у рукописі. Вникаючи у текст рядком за рядком, читач починає нудьгувати. І чим ширший твір, тим сильніше видно цю проблему.

Подібні моменти часто виникають під час читання російських класиків, особливо Льва Миколайовича Толстого з його бестселером «Війна та Світ». Для старовинної літератури характерні нагромаджені мовні конструкції та надто поетична мова, що відштовхує нинішнє покоління, що виросло в епоху гаджетів, комп'ютерних ігор, фільмів, аніме та мультфільмів. Насамперед вони

хочуть динаміки та простоти, а не метафори на дві сторінки, де докладно описується дуб.

Практика давно показала, що гарна історія з повчальним змістом і, що важливо, прописаною мораллю у персонажів не повинна подаватися нагромадженими стовпчиками у спробах автора принести води в текст, щоб заробити зайву копійку. Хорошим прикладом тому може бути казка «Хоббіт: туди й назад». Історія про пригоду карлика з загоном гномів і чарівником свого часу зробила ажіотаж у літературному суспільстві, прославивши Джона Рональда Руела Толкієна. Це найкращий твір, щоб ознайомити учнів зі зарубіжною літературою. Легка й відносно коротка історія.

Підлітки не звикли зосереджуватися. Їх треба зацікавити у читанні. Але щоб увійти у світ літератури з творами, які навалює здебільшого лише старше покоління, їм, навпаки, доведеться зосередитись на книзі. Виходить замкнене коло, яке викидає будь-яке бажання наблизитися до літератури.

Тож доведеться шукати такий жанр твору, який зможе втримати й зачепити підлітка надалі. Гарним прикладом є Лайт-новели (ранобе). Цей жанр бере свій початок із Японії, батьківщини багатьох сучасних трендів. Він класифікується як література, спрямовану підліткову аудиторію.

Характерними рисами є: більшість тексту приділено прямої мови у спілкуванні між персонажами, вираженням їх думок та інше. Текст у розповіді вкрай роздроблений. Короткі абзаци — головна риса рукопису, що виділяється. Це дозволяє читати недбало, зберігаючи зацікавленість і розуміючи, що відбувається. Є чорно-білі ілюстрації. Так читачеві легше скористатися уявою та уявити персонажа під час будь-яких дій. Твори діляться на короткі томи, але при цьому цілісна робота анітрохи не поступається (навіть випереджає) у повному обсязі звичайну літературу. Вже багато років лайт-новели мають величезний попит у себе на батьківщині, доводячи свою ефективність на ринку рукописів. Це ідеальний спосіб прищепити дитині любов до читання, після чого вона самостійно виростить для складніших творів.

Це саме ті книги, які можна буде прочитати за належною зарубіжною

літературою термін. Бо вони мають анітрохи не меншу кількість повчальних історій і широкого спектру людських взаємин.

Висновок. У контексті швидко мінливого суспільства, необхідно визнати, що традиційні канони зарубіжної літератури можуть не завжди відображати інтереси та потреби сучасних учнів. Зміна поколінь привносить нові погляди, цінності та інтереси, що наголошує на необхідності постійного оновлення курсу вивчення літератури в школах.

Таким чином, важливість світової літератури в контексті освіти та розвитку людини незаперечна. Однак, щоб ефективно відповідати потребам сучасних учнів, необхідно постійно переглядати та оновлювати програми вивчення зарубіжної літератури, враховуючи часи, що змінюються, та потреби нових поколінь.

ЛІТЕРАТУРА

1. Орлова О. В. Методика
2. Навчання зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава : ПНПУ, 2021. 109 с.
3. Зарубіжна література. наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року.
4. Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку ХІХ сторіччя: Історико-естетичний нарис / Б. Б. Шалагінов. – К.: Видавничий дім «КМ Академія», 1994. – 360 с.
5. Ситченко А. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу / А. Ситченко. – К. : Ленвіт, 2004. – 304 с.